

תורת הרב קוק זצ"ל

1. עקבי הצאן, עמוד קמד

השאלות הרוחניות הגדולות, שהיו נפתרות רק לגדולים ומצוינים, מחיבות הן להפתר עקשו, בהדרגות שונות, לקבל העם ולהוריד דברים נשאים ונשגבים ממרום עזם, עד עמק הדיקטא הרגילה הממונית... עד כדי להביע הדברים היותר עמקים בסגנון קל ופופולרי להשיב נפשות צמאות.

2. שמונה קבצים א סה

1. המחשבה בענין האלהות בשני הצדדים שלה - דהיינו: הצד האחד, בצורה המדברת על הבורא והבריאה מכל אחד בפניע, כאילו הוא נושא לעצמו, אלא שהם מחוברים יחד מתוך שהבורא מחיה את הבריאה והבריאה מקבלת חיים מהבורא, והצד השני, שאין שם שום מציאות של בריאה כלל, והשם בריאה הוא רק מושאל מצדנו, אנו נבראים אנחנו רק מפני צמצום השגתנו, ובאמת הכל הוא בורא, אלהים, אבל הכל הוא ענין אחר ותוכן אחר, שאין לו שום ערך אל התגלות חלקית, ואלהים הוא דוקא הכל ולא חלק מצד שהוא חלק - המחשבה הזאת פועלת בכל צד מצדיה פעולה מיוחדת על רוח האדם...

2. אבל אם בראשית המחשבה לא תסתמן כ"א מצדה האחד של אין עוד מלבדו, לא היה שום מקום לשום ציור מוסרי ביתח האלהות לפעול עלינו...

3. אע"פ שהרוממות הזאת של המחשבה, היא מתעלה על כל החזיון של ערך המוסר כולו, כמו שהיא מתעלה על כל המחשבות והגבולים, מ"מ האדם איננו יכול לתפוש מחשבה רוממה מערכו המוגבל בכל מלא הודה - וערכי המוסר לעולם נדרשים שיהיו נייעורים וחוזרים ונייעורים בכל הליכות החיים - עד אשר נוראה היא הסכנה שתוכל להתפשט מהתגברות המחשבה השניה על הראשונה.

4. אלא שגם בהתגברותה של המחשבה הראשונה, שכנפיה קצוצות, יוכל ג"כ רוח האדם לשקע, וע"י השיקוע יוכל לאבד חמודות רבות.

5. על כן אין תרופה אחרת, כ"א לסדר את הרעיון באופן כזה שתהיה המחשבה הראשונה מלבישה לעולם את השניה, ולא יגלו לעולם, כי הראשונה בתור לבוש לשניה העליונה ממנה.

6. ז"א מלביש את א"א, וד' הוא האלהים.

2א. אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד כז / החיוב והאפשרות - כא

מצד חיוב המציאות האלהית אין בריאה כלל, ואין עוד מלבדו, וכל הנמצא הוא רק מפני שהמשכת החפץ גורמת שימצא. על כן אין שום צד חיוב כלל בכל דבר שבהויה, וכל הנמנע הוא רק ביחש, אבל בעצם הכל אפשר.

והסיבוב שמחיוב המציאות לאפשרות אין בו הדרגה, והוא מעין זריקה, כשגל שתחת כסא הכבוד שזרקו ואמר ליה הוה ארץ. וכיון שבאמת אין עוד מלבדו, אם כן הכל הוא מחויב, כי כל האפשרי אינו באמת מצוי, והמחויב הוא ההפך מהציור הניסי. ובעומק טוב זה גנוז שורש השרשים של הרע, הכופר בנסים, באפשרות, וטוען הכל חיוב וטבע, כופר בחידוש ואומר קדמות, מפני שרוח פנימי גבוה מעל גבוה מתנוצץ בו.

ובכל זמן של עליה גדולה, קודמת ירידה כזו, הגורמת לשאוב ממבוע העליון מכל עליון, שממנו הכל נטהר, וחוזרים אחר כך הדברים למקומם בכל הדר קדשם.

ויחש המציאות בחלקיו הולך ומובן בשליטה העליונה המטרית, המתעלה מכל עליו, ומתנשא לכל לראש, ועין בעין יראו בשוב ד' ציון, וראו כל בשר יחדו כי פי ד' דבר.

3. אורות הקודש ב שצה

1. קושי גדול יש בהצורך של השגת אלהות ויחוסה להעולם ולכל הנבראים כולם, על פי הציור של ההויה האלהית מחוץ לההויה של העולם, אז נרצה הדבר כאלו איזה הצלחה עמדה, שהאלהים יהיה בחיובו המאושר מהכל, וכל הנבראים הם החסרים, ממניעת הצלחתם, להיות כאלהים.

2. ומפני זה יש נטיה בנפש להציור של האחדות הכוללת, המכרת רק את האלהות, ויודעת גם כן שכל גילוי פרטי איננו ענין האלהות, כי אם הכל, ומקור הכל, ומה שהוא למעלה למעלה מזה.

3. אבל מה שמחלק את הגילוי הפרטי מאלהות, איננו ענין של אמת מצד עצמו, אלא סמיות עינים שלנו גורמת כן, שאיננו מכירים כי אם את הפרטיות.

4. ואנו בעצמנו מציאותנו הפרטית בחסרונותיה היא סמיות עינים...

5. הרעיון שכל ההויה כולה היא רק ענין האלהות ואין עוד דבר לגמרי מבלעדי ד', הוא מענג את הלב מאד.

6. התענוג הרוחני שהרעיון הזה מסבב הוא המופת על צד האמת המתבטא על ידו.

4. אורות / זרעונים / ה. יסורים ממרקים

מתקופה לתקופה הולכת ומתבררת התערבת של אמונת-היחוד הטהורה עם מחשכי ההגשמה, ובכל פעם שחלק ידוע מההגשמה נופל - נדמה כאלו האמונה נופלת, ואחר-כך מתגלה שלא נפלה האמונה כי-אם נתבררה. בימים האחרונים לשיבת הרוח האנושי אל ספירת האמונה הברה נופלת קלפת ההגשמה האחרונה הדקה, שהיא יחש המציאות בכללות אל האלהות, שבאמת כל מה שאנו מגדירים ב"מציאות" הוא מפלג מהאלהות בערך בלתי-נערך. צלליה של שלילה זו דומים הם לכפירה, מה שבאמת היא המעלה היותר עליונה שבאמונה כשהיא מתבררת יפה, ומתרגל הרוח להקשיב את קשב האמונה על-פי המעשים ועל-פי ההשפעות, הופעות ההויה והופעות התורה והמוסר, - הדעת שהאלהות משפעת את המציאות וממילא היא למעלה מהמציאות, וחוזרת הכפירה הדמיונית המטהרת מטמאתה למרומי האמונה היותר טהורה.

5. אורות עמ' פה

כשם שנשמת האדם היא יותר עליונה ויותר פנימית מהמלאכים, ודוקא מפני גדולתה ירדה עד לתחתית המדרגה, ומשם תעלה ברכוש גדול ועצום ותכשיר את העולם כולו עמה לעליה עליונה מקורית, כן הקודש שבחול, שירד עד לידי החולין הגמורים, הוא יותר נשגב וקדוש מהקודש שבקודש, אלא שהוא מסתתר הרבה. ואין קץ ותכלית לתיקוני העולם שיבאו מכל הטוב הבא לעולם בדרך חול...

6. מוסר אביך / מדות הראיה / אהבה

ואפילו עמלק אינו נמחה כי-אם מתחת השמים יב, אבל ע"י הזיכוך מתעלה הוא לשורש הטוב יג, אשר הוא מעל לשמים יד, ונכלל הכל באהבה העליונה טו, אלא שצריך כח גדול וטהרה עצומה ליחוד נשגב זה.

7. אוה"ק ב שצז

1. יש יצר הרע נסתר מאד במעמקי הנפש, קנאה מרקבת עצמות, המביאה רפיון ומחשכים לכל רעיון של אורה. הקנאה היא מוזרה, רבים לא יכירוה, מפני שישנם כמה גורמים שמונעים את השפה מלהביעה, אבל היא ישנה, נרדמה היא במחבואי הנפש האנושית...
2. הקנאה המוזרה הזאת היא הקנאה באלהים, האדם מקנא הוא באלהים על אשרו האין סופי, על שלמותו המוחלטת.
3. הקנאה הזאת גורמת עקמימות הדעת וחשכת המחשבה, טמטום השכל ורוגז הרוח, וכשכל האמצעים אינם מספיקים להכיל את זעמה היא מסיימת בכפירה מוחלטת, כדי להסיר מהנפש הכואבת, אכולת הרקב את העוקץ של הקנאה, הדוקר נורא.
4. אין מרפא למחלה זו, כי אם הארה עליונה של דעת אלהים בבירור ובעומק הגיון...
5. הנתיבה המדעית מבררת, שההבדל שבין האלהים והעולם תלוי הוא רק בדעה והשגה וארחתות החיים.
6. כל מה שהדעה מתעלה, מתקרב האדם והעולם לגודל האלהי, וברוממותו העליונה של האדם והכרתו הגמורה מוצא הוא שהכל הוא כלול באלהים, והעצמיות הפרטית של כל פרט מפרטי ההויה איננו כי אם התגלות אלהות, הזורחת בגוונים שונים לפנינו, ולפי זה כל האושר האלהי הלא הוא אושר של הכל.
7. והאושר הוא הולך ומתגדל, כל מה שהידיעה האלהית היא הולכת ומתבררת.
8. וזהו סוד העונג הנעלה של ההשגה האלהית, שהוא הולך וחש את אשרו העליון, את שלמותו הנצחית, המלאה חדוה ועז, ואין כאן מקום לשום קנאה.